

Chybí nám klíč k poznání naší nedávné minulosti: seznam agentů a konfidentů KGB v normalizačním Československu

Sověti si své satelity hlídali velmi důkladně. Nikdy jim zcela nedůvěřovali. Právě proto neponechávali nic pouze na místních strukturách tajné policie. Dobyta území byla pečlivě profizlována na všech úrovních a ve všech strukturách společnosti. Nejdůkladnější byli ve Východním Německu, ale také v Polsku, Maďarsku a v Československu. Není s podivem, že bývalý vliv dozorující KGB nevyvětral v těchto zemích ani po 30 ti letech. Sovětská vojska jsou již dávno pryč, ale duch doby přežívá a je uměle přiživován. Nostalgii na staré časy lze zaznamenat ve stále sílící intenzitě. Stává se součástí hybridní války, která stará schémata zmodernizovala a přizpůsobila dnešní době. Cíl zůstal – destabilizovat Západ, a využít k tomu i rozkolísané poměry v zemích bývalého východního bloku.

Tajná policie v dobách pevného sovětského bloku, jinak též politická policie, pracovala v utajení a často za hranou i tehdy platných zákonů. Chránila politickou moc autoritativního režimu. Ve snaze potlačit politické oponenty se uchýlovala k zavražďování, případně i k mučení a jiným formám nátlaku. Tajné policie sovětských satelitů posílaly pravidelné raporty do Moskvy, byly dozorovány, úkolovány a řízeny sítí KGB na svém území. Platilo to pro polskou SB (Bezpečnostní služba), pro maďarské ÁVO (Státní ochranné oddělení), pro naši StB (Státní bezpečnost) i pro Stasi z NDR (Ministerstvo pro státní bezpečnost). KGB (Výbor pro státní bezpečnost) měl v zemích svého vlivu rozsáhlé alternativní struktury, někteří zaměstnanci, agenti i „dobrovolní“ informátoři (obzvláště agilní kolaboranti) špiclovali i své vlastní soukmenovce, k nim se pak přidali ti, kteří pracovali ve speciálním důkladném utajení, a které si sovětské struktury pěstovaly na budoucí časy. V předlistopadovém Československu bylo v těchto sítích KGB podle kvalifikovaných odhadů více než 7 tisíc osob.

Nejmocnějším mužem východního bloku ze světa tajných služeb byl bezesporu šéf východoněmecké Stasi Erich Mielke. On této organizaci velel od roku 1957 až do roku 1989. Řídil strukturu s 85 tisíci zaměstnanci a 170 tisíci informátory. Jeho motto bylo: Stasi – štít a meč strany. Pro jeho éru je příznačný vtíp z té doby. Šéf německých komunistů Honecker a Mielke se baví o svých koníčcích - „Sbírám všechny vtípy, které se o mně povídají“, říká Honecker. Na to pohotově reaguje Mielke - „Tak to já sbírám ty, co je povídají“.

Na sklonku éry SSSR se činnost sovětských tajných služeb a jejich sítí v různých zemích soustředila významným způsobem na zajištění ekonomické budoucnosti jejich představitelů. Mnozí z nich jsou dnes zámožnými „podnikateli“ nebo i oligarchy, často s využitím rozjezdového kapitálu, který byl tajně schraňován v tehdy nepřátelské devizové cizině. K této bázi se přidaly rychlé astronomické výnosy z let divoké privatizace státního majetku.

K tomu, abychom poznali naši stále ještě nedávnou minulost, která se nám po letech vrací, bychom měli znát i jména těch, která byla v sítích KGB v tehdejší socialistickém Československu. Je však vyloučeno, že by nám je Kreml poskytl. Ostatně samotný Putin o tom ví mnohé z vlastní předchozí praxe. Ve druhé polovině osmdesátých let byl tehdy mladý nadějný příslušník KGB šéfem rezidentury KGB ve východoněmeckých Drážďanech. Tedy nedaleko hranic s ČSSR. Odtud údajně také dozoroval činnost československé StB. Minimálně má z té doby mnohé informace o tom, kdo je kdo, tedy kým ten někdo byl tehdy. To je obrovský vlivový kapitál. Minulost nám tak ukázkově prorostla do současnosti a bezpochyby ovlivní i naši budoucnost.

Byli jsme před třiceti lety naivní, důvěřiví a školácky nedůslední. Tak moc jsme chtěli věřit tomu, že dobro nadobro zvítězí a zlo skončí na spravedlivém smetišti dějin. Viditelné a zejména skryté opory minulé moci se rychle oklepaly. Žádná lítost, žádný stud, natož nějaké pokání. Kdepak. V nových kabátech se pustily do dalších operací k udržení pozic (přímo či nepřímo) a zejména ekonomického

vlivu. Použili k tomu i neinformované srdcaře a užitečné idioty různých druhů. Stačí se podívat kolem sebe. Výsledek je evidentní. Těm mimořádně schopným (schopným všeho) a dostatečně teflonovým předává rok co rok metály na hradě náš současný prezident. Už jsme si na to tak nějak po česku zvykli. A k náčelníkovi Strakovy akademie nemá smysl nic dodávat. V týdnech po 17. listopadu 1989 byli na sebe lidé většinou slušní, dokonce se usmívali a byli plni nadějí a tužeb. Některé se naplnily, ale mnohé byly zcizeny a přetvořeny k obrazu nové garnitury mocných, s pevnými kořeny v minulé éře. Ano, někdy to tak nevypadá, ale stále k nám vanou silné východní větry. Mají tady svoje osvědčené adresáty, i s jejich potomky a bílými koňmi nové generace. To jsou silná pouta, na věky věků, zdá se. Tou velkou neznámou je poměr mezi spontánními aktivitami lidí při pádu a změně režimu a těmi, které někdo řídil, a dokonce předem připravoval. Vítězové sametu naznačují mnohé. „Zdrávstvujtě, molodci!“ A k tomu ještě taky zvolání fanouška vršovického fotbalu Si Ťin-pchinga: „Ať žije velkolepá Komunistická strana Číny!“

Petr Havlík, 7.11.2019